

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра экологического права**

**ДЯГЕЛЬ
Анна Александровна**

**ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ УЧАСТИЯ ОБЩЕСТВЕННОСТИ В
ПРОЦЕССЕ ПРИНЯТИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКИ ЗНАЧИМЫХ РЕШЕНИЙ**

Дипломная работа

**Научный руководитель:
кандидат юридических наук,
доцент О. В. Мороз**

Допущена к защите

«___» _____ 2017 г.

**Зав. кафедрой экологического права
доктор юридических наук, профессор С. А. Балашенко**

Минск, 2017

ОГЛАВЛЕНИЕ

Введение	6
Глава 1 Теоретико-правовые основы участия общественности в процессе принятия экологически значимых решений	
1.1 Понятие «участие общественности в процессе принятия экологически значимых решений».....	8
1.2 Место права общественности на участие в процессе принятия экологически значимых решений в системе экологических прав.....	17
1.3 Развитие законодательства в области участия общественности в процессе принятия экологически значимых решений	22
Глава 2 Специальные правовые формы участия общественности в процессе принятия экологически значимых решений	
2.1 Общественные обсуждения в области охраны окружающей среды ...	32
2.2 Общественная экологическая экспертиза	45
2.3 Иные специальные правовые формы участия общественности в процессе принятия экологически значимых решений	52
Глава 3 Общие правовые формы участия общественности в процессе принятия экологически значимых решений	59
Заключение	63
Список использованных источников	68

РЕФЕРАТ

Объем дипломной работы: 78 страниц, включая список использованных источников.

Ключевые слова: ОБЩЕСТВЕННОСТЬ, ЗАИНТЕРЕСОВАННАЯ ОБЩЕСТВЕННОСТЬ, ФОРМЫ УЧАСТИЯ ОБЩЕСТВЕННОСТИ, ЭКОЛОГИЧЕСКИ ЗНАЧИМЫЕ РЕШЕНИЯ, ОБЩЕСТВЕННЫЕ ОБСУЖДЕНИЯ, ОБЩЕСТВЕННАЯ ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ЭКСПЕРТИЗА.

Объект исследования: общественные отношения, возникающие в связи с реализацией права общественности на участие в процессе принятия экологически значимых решений.

Предмет исследования: нормативные правовые акты Республики Беларусь, международно-правовые акты, научно-правовая литература, а также практика по теме работы.

Методологическую основу исследования составили общенаучные методы (классификация, анализ, синтез, индукция, дедукция, метод комплексного подхода, метод системного анализа, логический метод) и специальные научные методы (историко-правовой, сравнительно-правовой методы).

В результате исследования определено, что в действующем национальном законодательстве отсутствуют дефиниции «общественность» и «заинтересованная общественность», которые используются в Орхусской Конвенции, внесены предложения по их закреплению. Внесено предложение о возвращении правового закрепления существовавшего ранее общественного экологического контроля, а также института общественных инспекторов охраны природы, либо об исключении деятельности общественных инспекторов охраны животного и растительного мира. Предложено либо отказаться от определения в национальном законодательстве экологически значимых решений, либо дополнить список «экологически значимых решений» решениями по вопросам о целесообразности разрешения планируемых видов деятельности, которые перечислены в приложении I Орхусской конвенции.

Сферами возможного практического применения данного исследования являются юридическое образование, правотворческая и правоприменительная деятельность.

Заимствованные из литературных и других источников теоретические и методологические положения сопровождаются ссылками на их авторов.

РЭФЕРАТ

Аб'ём дыпломнай працы: 78 старонак, уключаючы выкарыстанныя крыніцы.

Ключавыя слова: ГРАМАДСКАСЦЬ, ЗАЦІКАЎЛЕНАЯ ГРАМАДСКАСЦЬ, ФОРМЫ ЎДЗЕЛУ ГРАМАДСКАСЦІ, ЭКАЛАГІЧНА ЗНАЧНЫЯ РАЗВЯЗКІ, ГРАМАДСКІЯ АБМЕРКАВАННІ, ГРАМАДСКАЯ ЭКАЛАГІЧНАЯ ЭКСПЕРТЫЗА.

Аб'ект даследавання: грамадскія адносіны, якія ўзнікаюць у сувязі з рэалізацыяй права грамадскасці на ўдзел у працэсе прыняцця экалагічна значных рашэнняў.

Прадмет даследавання: нарматыўныя прававыя акты Рэспублікі Беларусь, міжнародна-прававыя акты, навукова-прававая літаратура, а таксама практыка па даннай тэмэ.

Метадалагічную аснову даследавання склалі агульнанавуковыя метады (класіфікацыя, аналіз, сінтэз, індукцыя, дэдукцыя, метад комплекснага падыходу, метад сістэмнага аналізу, лагічны метад) і спецыяльныя навуковыя метады (гісторыка-прававы, парынальна-прававы метады).

У выніку даследавання вызначана, што ў нацыянальным заканадаўстве адсутнічаюць дэфініцыі «грамадскасць» і «зацікаўленая грамадскасць», якія выкарыстоўваюцца ў Орхускай Канвенцыі, прапанаваны варыянты іх замацавання. Унесена прапанова павярнуць грамадскі экалагічны кантроль, а таксама інстытут грамадскіх інспектараў аховы прыроды, або выключыць дзейнасць грамадскіх інспектараў аховы жывёльнага і расліннага свету. Пропанавана адмовіцца ад вызначэння ў нацыянальным заканадаўстве экалагічна значных рашэнняў або дапоўніць спіс «екалагічна значных рашэнняў» рашэннямі па пытаннях аб мэтазгоднасці дазволу планаваных відаў дзейнасці, якія пералічаны ў дадатку I Орхускай канвенцыі.

Сферамі магчымага практычнага ўжывання дадзенага даследавання з'яўляюцца вобласць юрыдычнай адукацыі, прававорчая і правапрымаяльная дзейнасць.

Дадзенае даследаванне заснавана на аналізе палажэнняў, замацаваных у нарматыўных прававых актах Рэспублікі Беларусь, міжнародна-прававых актах, навукова-практычнай літаратуры. Запазычаныя з літаратурных і іншых крыніц тэарэтычныя і метадалагічныя палажэнні суправаджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

ABSTRACT

Volume of the graduate work: 78 pages, including used sources.

Keywords: THE PUBLIC, THE PUBLIC CONCERNED, FORMS OF THE PUBLIC PARTICIPATION, ECOLOGICALLY SIGNIFICANT DECISIONS, PUBLIC DISCUSSIONS, PUBLIC ECOLOGICALLY EXPERTISE.

Object of the research: public relations arising in connection with the realization of the right of the public to participate in the process of making ecologically significant decisions.

The subject of the research: normative legal acts of the Republic of Belarus, international legal acts, scientific literature, practice on this topic.

The methodological basis of the research was based on general scientific methods (classification, analysis, synthesis, induction, deduction, integrated approach method, system analysis method, logical method) and special scientific methods (historical legal, comparative legal methods).

As a result of the research it was determined that in the national legislation there are no definitions of «the public» and «the public concerned» that are used in the Aarhus Convention, proposals were made to include these definitions in normative legal acts in the field of environmental protection. A proposal was made to return the public environmental control, as well as the institution of public environmental inspectors, or to exclude public inspectors for the protection of flora and fauna. It is proposed to abandon the definition in the national legislation of «ecologically significant decisions» or to supplement the list of «ecologically significant decisions» with decisions on activities listed in Annex I of the Aarhus Convention.

Spheres of possible practical application of this research are legal education, law-making and law enforcement activities.

The theoretical and methodological positions borrowed from literary and other sources are maintained by references to their authors.